

ALLAH'IN HOŞLANDIĞI KİMSELER*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyenleri ve Ak Radyo dinleyenleri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allah hepinizden râzı olsun... İki cihanda muratlarınıza erdirsin... Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin...

a.Allah Mağfiret Dileyen Kulundan Hoşlanır

Önce Hazret-i Ali Efendimiz RA'dan, mezheb imamı Ahmed ibn-i Hanbel'in naklettiği bir hadis-i şerifle başlayayım sohbetime... Müjdeli bir hadis-i şerif, herkese, hepimize sevinç verir bu haber. Peygamber Efendimiz SAS buyurmuş ki:¹

يَعْبَبُ الرَّبُّ مِنْ عَبْدِهِ إِذَا قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي
وَيَقُولُ عِلْمَ عَبْدِي أَنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ غَيْرِي
(حم. عن علي)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.VII, s.174, no:2235; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.501, no:3446; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.97, no:753; Taberânî, *Dua*, c.I, s.250, no:786; Tirmizî, *Şemâil-i Muhammediyye*, c.I, s.191, no:234; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.20, no:132; İbn-i Asâkir, *Hadîs-i Erbaîn*, c.I, s.41; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.393, no:10275; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.154, no:26855.

RE. 511/11 (*Ya'cebü'r-rabbü min abdihi, izâ kâle: Rabbi'ğfirlî! Ve yekülü: Alime abdî, ennehû lâ yağfiru'z-zûnûbe gayrî*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Allah, Peygamber Efendimiz'in şefaatine erdirsin, Hazret-i Ali Efendimiz'le cennette buluştursun... Tabii rivayet edenler, kitaba yazanlar, okuyanlar, dinleyenler hep sevap kazanıyorlar. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:

(*Ya'cebu'r-rabbü min abdihi*) “Rab kulunu beğenir, kulunun hareketini beğenir.” *Yu'cibu*, Arapça'da şaşırarak mânâsına da gelebilir, taaccüb etmek mânâsına da gelir. Ama hayran olmak, beğenmek, sevmek mânâsına da gelir. *Min* harf-i cerriyle Türkçe'ye biraz aykırı gibi görünüyor. Yâni, Rab abdinden icâb eder, yâni şaşırır veya memnun olur, sever, hoşlanır mânâsına. *Min*'le kullanılması biraz Türkçe'nin bu mânâdaki fiille cümle kurma şekline ters düşebilir.

Arapça'da böyle şeyler vardır. Meselâ: (*Delevtü mine'l-bâbi*) deniliyor Arapça'da, “Kapıdan yaklaştım.” Yâni kapıdan yana yakınlaştım mânâsına. “Kapıya yaklaştım” diyoruz biz, “-e” hâli ile kullanıyoruz, onlar “-den” hâli ile kullanıyorlar. Bunları mânâ iyi anlaşılсын diye söylüyorum.

(*Ya'cebü'r-rabbü min abdihi, izâ kâle: Rabbi'ğfirlî*) “Kul, ‘Ey Rabbim, beni mağfiret eyle!’ dediği zaman, Rab kulundan memnun olur, hoşnut olur, beğenir, sever kulunu...”

Rab ne demek? Sahip mânâsına kullanılıyor Arapça'da. Meselâ *rabbü'l-mâl*, mal sahibi; *rabbü'd-dâr*, ev sahibi gibi doğrudan doğruya mâlik, sahip mânâsına kullanılıyor. Tabii yaradanımız, Mevlâmız Allah-u Teâlâ Hazretleri, her şeyimizle, bütün varlığımızın her şeyiyle, her yönüyle, maddesiyle, mânâsıyla, her şeye sahip. Sahibimiz, mâlikimiz, hâlikımız.

Bir de, *rab* kelimesi *terbiye* ve *ribâ* kelimeleriyle ilgili, o kökten gelmiş. Yâni bir varlığı basit durumdan alıp, besleyip, geliştirip, yükseltip, olgunlaştırıp, ilerletmek mânâsına. Tabii o da doğru. Çünkü kâinattaki bütün oluşumları olduran Allah-u Teâlâ Hazretleri... Biz küçücük bir bebek iken, hatta daha önceden bir hücre iken, bizi böyle milyonlarca, milyarlarca hücreden; hatta hücreler de atomlardan meydana geldiğine göre, rakamlarla ifade edilemeyecek küçük varlıklardan, Cenâb-ı Mevlâ, Rabbimiz, yaradanımız bizi yaratmış, geliştirmiş. Doğumdan önce bir gelişme var, bir de doğduktan sonra gelişme var... Küçük bir bebek nerede, yetişkin bir büyük nerede?..

Tabii bizi böyle besleyip geliştirdiği için o mânâsı da doğru. *Rabbü'l-âlemîn*'dir, *Rabbü'n-nâs*'tır, *Rabbü külli şey'in* ve *melîkühû*'dur Allah-u Teâlâ Hazretleri. Biz "Yâ Rabbi" deriz veya doğrudan doğruya "Rabbi" deriz. *Rabbi*, sonundaki *be* şeddeli esre, mütekellim *ye*'si, yâni *benim* mânâsını ifade eden *ye* harfi düştüğü halde, gene *benim Rabbim* mânâsına gelir.

(*Ya'cebü'r-rabbüminabdihîizâkâlerabbi'ğfirlî*)
“‘Ey benim Rabbim, beni mağfiret eyle!’ dediği zaman, Allah o kulundan, öyle diyen kulundan hoşlanır.” Neden hoşlanıyormuş? Hadis-i şeriften anlıyoruz ki: (*Ve yekülü*) “Ve buyurur ki Allah-u Teâlâ Hazretleri: (*Alime abdî ennehû lâ yağfiru'z-zûnûbe gayrî*) ‘Aferin, kulum benden başkasının günahları mağfiret etmediğini bildi.’ der.”

Tabii bu da bir şuurdur, bir idraktır. Çünkü bazı insanlar Allah’ın varlığını anlayamıyor, birliğini anlayamıyor, hikmetlerini anlayamıyor. Olayların onun kudretiyle, hikmetiyle olduğunu anlayamıyor. Çeşitli anlayışsızlıklar var, idraksizlikler var, bilgisizlikler var, cahillikler var... İnkârcılar var, haddini bilmezler, tanrı tanımazlar var... Her şeyi inkâr edenler var, nihilistler var, ateistler var... Artık bu fikir tarihinde, felsefe, tefekkür, düşünce tarihinde çeşitli cereyanlar tâ ilk çağlardan beri mevcut olmuş. Tabiatçılar var, panteistler var...

Bunların hepsi bir anlayış ama, doğru değil. Doğrusu; yeri göğü böyle hikmetle, böyle düzenle, böyle mükemmellekle, böyle güzellikle yaratan Rab. Onun için burada Rab kelimesi kullanılmış. Yâni bu hâle getiren, düzenleyen, geliştiren, büyüten, bu olgun seviyesine ulaştırıran yüce Yaradanımız...

Bunu anlayabilmek, Allah’ın da hoşuna gidiyor. Çünkü, Allah- u Teâlâ Hazretleri kullarını bu dünyaya imtihan için göndermiştir. İmtihanın ana noktası da Cenâb-ı Hakk’ın varlığını

anlayabilmektir. Evet, her şeyin varlığı böyle insanların alıştığı şekilde, gözünün önünde olmayabiliyor. Meselâ, tabağın içinde elma varsa, masanın üstünde, sofrada... Adam anlıyor:

“—Tamam. Karşımda masa var, masanın üstünde tabak var, tabağın üstünde elma var.”

Ama her şey böyle görünmüyor. Meselâ elektrik görünmüyor ama, elektrik de var. Kuvvet var. Yer çekimini bir çok insanlar çağlar boyunca anlayamamışlar da, sonradan bazı alimler bulmuşlar, fizikçiler bulmuşlar; yer çekimi var. Bizim yer yüzünde durmamız neden? Yer bizi kendisine çekiyor, *gravite* dediğimiz yer çekiminden dolayı biz fezaya dağılıp gitmiyoruz. Halbuki dönen şeylerin merkezkaç kuvveti vardır. Ama kütlelerin de çekimi vardır. Bunlar hep ileri insanların bildiği, alimlerin, fizikçilerin bildiği şeylerdir. Belki hâlâ tahsil görmemiş avamdan insanlar anlayamaz ama, bu böyledir.

İşte Cenâb-ı Hakk'ın varlığını anlamak da, biraz yüksek bir duygudur. Bilgin olmak lâzım, ârif olmak lâzım, sağlam düşünen insan olmak lâzım! O anlar.

İnkâr ediyor... İnkâr ediyorsun ama inkârcılık bilime aykırıdır, çünkü kâinattaki düzeni izah edemezsin. Kâinatın nasıl oluştuğunu izah edemezsin. Çünkü hiçbir şey sebepsiz olmuyor. O sebep, asıl sebep —*illet-i ûlâ* der eski müslüman hakimler, filozoflar, feylesoflar—

asıl sebep, ilk sebep, varlığın mebde-i işte Cenâb-ı Mevlâ... O yarattığı için var. Onu ikrar etmezsen, kabul etmezsen, anlamazsan, kâinatı da anlayamazsın, izah edemezsin.

Bunlar uzun uzun müzâkere edilmiştir felsefe kitaplarında... Avrupalılar da istifade etmişlerdir bizim alimlerimizin bu konulardaki fikirlerinden... Gazâlî'lerden, İbn-i Rüşd'lerden, böyle büyük düşünürlerimizden Avrupa çok etkilenmiştir. Onların kendi filozoflarının söylemiş gibi kitapların yazdığı pek çok şeyin arkasında, aslında İslâm alimlerinin o konudaki asıl bilgileri vardır.

Meselâ, bize kan deverânını, yâni insanın vücudunda kan damarları olup da kanın devrettiğini, kalbden ciğere, ciğerden kalbe, kalbden vücuda, vücuttan tekrar kalbe... Böyle büyük dolaşım, küçük dolaşım diyoruz. Bunu İspanyalı müslüman alimlerden Avrupalılar öğrendiler. Ondan sonra bir isim söylediler, "Falanca buldu..." Halbuki müslümanlar bulmuştu.

Amerika'yı da ilk önce müslümanlar buldu. Gemilerle gittiler, geldiler nice defalar. Haber getirdiler, coğrafya kitaplarına yazdılar. Kristof Kolomb da İspanya kraliçesinin huzuruna çıktı:

"—Müslümanlar gidip geliyorlar, şuraya biz de gidelim!" dedi. Gemide isyan çıktığı zaman, günlerce yolculuk esnasında:

“—Müslümanlar doğru söylerler, yalan söylemezler, kitaplarına yazmışlar, böyle bir şey var, sabredin! İşte bir zaman gelecek, bu deniz bitecek, karaya ulaşacağız...” filân diye, gemide isyan çıkacakken teselli verdiğini, onların kitapları yazıyor.

Sonra Amerika’ya gittikleri zaman, orada hazır yerleşmiş insanlar buldular. Oralarda Arap yazısıyla yazılı paralar bulundu. Bunların hepsi saklanıyor:

“—Amerika’yı Kristof Kolomb keşfetti.” diyorlar; yanlış.

“—Kan deverânını Harvey buldu.” diyorlar; yanlış... Yâni saklıyorlar, gizliyorlar.

Çiçek aşısını bilmiyorlardı eskiden. Ülkelerinde çiçek hastalığı salgını oluyordu ve bir şehre geldiği zaman, şehrin büyük kısmını alıp götürüyordu; üçte birini, yarısını... Çiçek hastalığından kurtulamıyorlardı, ölüyorlardı. Çok bulaşıcı bir hastalıktı. Ama o zaman Osmanlılarda, Kafkasya’da hacı teyzeler, yaşlı teyzeler çiçek aşısı yapıyorlardı Çocukların kollarını cırt cırt çiziyorlardı ve bu hastalık ölüm getiren bir salgın olmuyordu. Vücutta, gözde körlük, yüzde çukurlar, çopurluk meydana getiren korkunç bir hastalık olmuyordu. Yâni çok hafif geçiyordu, bitiyordu.

Dediler ki:

“—Çiçek aşısını Edvard Jener buldu.”

Hayır! Müslümanlardan öğrendiler. Hatta Fransa'da papazlar ayağa kalktı:

“—Siz müslüman adetlerini buraya sokuyorsunuz, olur mu öyle şey?” diye ama, sonunda hepsi kabul etti.

İngiltere kraliçesi ilk önce mahkûmlar üzerinde uygulattırdı, “Dur bakalım, şu müslümanların adeti nasılmış?” diye. Ondan sonra kendi çocuklarını aşılattı, ahâli taassubla reddederken...

Yâni, her şey tam söylenmiyor. Büyük alimlerimizden çok istifade etmişler. Onların fikirlerini okumuşlar. Hâlâ okuyorlar. Hatta müslüman olmuş bir Amerikalı demiş ki bizim arkadaşlara:

“—Siz kendi medeniyetinizin tarihini iyi okuyun! Sizin medeniyetinizin dairesi içinde, çağları içinde, hudutları içinde çok büyük insanlar, çok büyük mütefekkirler yetişmiş. Ben onları okuyorum, siz de okuyun!” diyor.

Yâni batılı bir müslüman olmuş kişi, paslı ama gevşek, müslümanlığın kıymetinden haberdar olmayan bir bilgisiz müslümana nasihat etmiş böyle, demiş ki:

“—Siz büyüklerinizi okuyun! Ben, İmam Şâtibî'yi okuyorum şimdi, hayranım!” demiş.

Ama ötekisi İmam Şâtibî'yi bilmiyor. Yâni, bizim Türkiye'de de kaç kişi bilir şu anda İmam Şâtibî'yi?..

Tabii el-hamdü lillâh, imam-hatip okulları, yüksek İslâm enstitüleri, ilâhiyat fakülteleri İslâm'ı bilen, eski yazıyı bilen, Osmanlıca'yı bilen, tarihi bilen insanların yetişmesine sebep oldu. Onlar biraz yüzümüzü güldürdüler. Yâni, bu koyu cahillikten kurtuldu halkımız. Yoksa onlar da, işte bu İspanya'daki ve sâiredeki gibi olacaktı. Unutacaklardı yâni, kendi değerlerini bilemeyeceklerdi.

Ben hatırlıyorum, imam-hatip okulları ilk kurulduğu zaman münazaralarda, bilgi yarışmalarında hep birinci oluyorlardı. Eskiden İstanbul'un meşhur bir valisi vardı, Fahrettin Kerim Gökay diye, hem vali, hem belediye başkanıydı. Boyu küçük diye karikatürlerde öyle çizilirdi ama profesördü, yüksek bir kişiydi, bilgili bir kimseydi. Altın saat verdiğini hatırlıyorum ben.

Şimdi profesör olan bazı kardeşlerimiz, o zaman imam-hatip okulunda öğrenci olmuşlardı. Ateş gibi, böyle gayet güzel öğrencilik yapıp başarılı oluyorlardı. Çok faydalı insanlar yetiştirdi bu okullar. İmam-hatip okulları, yüksek İslâm enstitüleri, iki fakülte bitiren çok çok değerli insanlar yetiştirdi. Çok büyük bir hizmet... Çok değerli, çok faydalı, çok milletimizin yüzünü güldüren müesseseler idi.

Tabii bilenler vardır, çoğalmıştır şimdi ama, dünyada umûmiyetle reklamı, yayını, propagandayı elinde bulunduranlar gerçekleri saklayabiliyorlar veya çarpıtabiliyorlar. Ya da kendilerini çok göklere çıkartıp haddinden

fazla, lââyık olduklarından çok fazla hayranlık celbediyorlar. Yahut da, iyileri çok kötüleyip onları yerin dibine batırıyorlar. Ama işin aslı öyle değil.

Tabii yurt dışına çıkan, Amerika’da okuyan, İngiltere’de okuyan kardeşlerimiz var bizim tanıdığımız. Almanya’da doktora yapan kardeşlerimiz var. Onlar oralarda dünyayı Türkiye’nin dar çerçevesinin dışında, biraz daha ayrı manzaradan gördüler. Dünyanın başka yerlerinden gelmiş müslümanlarla tanıştılar. Orada yüksek tahsil yaptıklarından, Avrupa’yı da tanıdılar. İslâm’ın hak din olduğunu, çok güzel olduğunu, Avrupalıların bile İslâm’ı beğendiğini; beğenenlerden çok cesur olanların, durumu müsait olanların müslüman olduğunu; bazılarının da bazı bağlardan, engellerden dolayı hak din olduğunu kabul etmekle beraber, müslümanlığa fiilen adım atıp girmediklerini gördüler ve İslâm’ın kıymetini öyle anladılar.

Amerika’da bizim arkadaşlara bir papaz demiş ki:

“—Biz biliyoruz, evet, İslâm hak dindir, Hazret-i Muhammed hak peygamberdir ama, işte ne yapalım? Bu ülkenin şartlarına göre biz de hizmeti böyle götürüyoruz...” filân gibi bir söz söylemiş.

Bütün bunları niçin söylüyoruz?.. Bazı insanlar, Allah’ın varlığını, birliğini anlayamıyor ama, anlayamamaları onların kusurları. Anlayanlar, derin derin düşünüp bulanlar da var tabii.

“Arayan Mevlâsını da bulur, belâsını da bulur.” demiş atasözümüz.

Bizim ülkemizde de böyle kerametleri zahir evliyâullah, tarihte nice mübarek insanlar, bütün cihanın hayran olduğu kimseler var. Mevlânâlar, Yunuslar gibi uluslararası büyük müslümanlar var, şöhretler var. Evliyâullah, kerametlerini herkes biliyor. İşte onlar Mevlâsını, Rabbini bulup kavuşmuş, onun sevgisini rızasını kazanmış insanlar oluyorlar. O da yüksek bir idrak işte. İdraklılar var, idrak edebilenler var, edemeyenler var. Arayanlar var, aramayanlar var. Aradığını bulanlar, bulduğuna kavuşanlar da var.

Allah-u Teâlâ Hazretleri ma’rifetli olanı, ma’rifetullahı sahip olanı seviyor. Burada da buyuruyor ki:

“—Kulum benden başkasının günahını affedici olmadığını bildi, aferin!” diyor ve beğeniyor kulunu, seviyor.

Halbuki kul suçlu da, suçlu olduğu için, (*Rabbi’ğfirlî*) “Yâ Rabbi benim günahım var, beni mağfiret eyle, affeyle!” diyor. Allah onun günahına bakmıyor da, kendisinin Rab olduğunu anlayıp, kendi dergâhına yönelmesine, kendisinden af dilemesine bakarak onu seviyor ve ondan hoşnut oluyor, beğeniyor. Bu çok önemli aziz ve muhterem kardeşlerim! Bazı insanlar bu önemli noktayı kavrayamıyorlar. Yâni Cenâb-ı Hak, ne kadar günahkâr olursa olsun kul tevbe etti mi, mağfiret diledi mi hoşnut olur, sever.

Onun için ey kardeşlerim, ey hayatında çeşitli hataları yapmış olan dinleyiciler!.. Evet, hata yapmamak daha iyi; keşke melek gibi yaşasaydık, melek gibi çocukluğumuz olsaydı, delikanlılığımız olsaydı. Ondan sonra, melek gibi bir evliliğimiz olsaydı, melek gibi bir olgunluk çağımız olsaydı... Pür-nur bir ihtiyar olsaydık...

Ama öyle olmuyor. İnsanoğlunun çeşitli hataları, kızgınlıkları, kusurları, dargınlıkları, günahları oluyor. Anasına isyan ediyor, kardeşiyle darılıyor, babasına evlâtlık yapmıyor veyahut hanımına sadakat göstermiyor. Evlâdına babalık vazifesini yapmıyor, eve gelmiyor, kumara, içkiye parayı yatırıyor, kadıncağızı dövüyor.. Yâni olabiliyor bunlar, hayatta görülüyor. İyi şeyler değil ama görülebiliyor...

“—Pekiyi, hata etmiş olan bir insan ne olacak? Yâni battı mı, mahvolmuş mu oldu?..”

Hayır! Tevbe ederse, hatasını anlarsa, Allah’a yönelirse, mağfiret dilerse; Allah affediyor. Bunu bilin ey dileyiciler! Ey hata işlemiş olan kardeşlerim, ümitsizliğe düşmeyin! Hatta ümitsizliğe düşmek, yâni “Allah artık beni affetmez!” demek haram.

Erenköy’de birisi vardı. Erenköy’de deniz kenarına gitmiştik biz küçüklüğümüzde. Feylesof gibi bir adamdı, derin derin konuşuyordu. Ondan duymuştum çocukluğumda, diyordu ki:

“—Allah beni affetmez, çok günahım var!..”

Böyle bir söz söylemek hiç doğru değil. Çünkü Allah'ın kimi affedip affetmeyeceği kulun kararlaştıracağı bir mesele değil. Bilakis, Allah Kur'an-ı Kerim'de günahları affedeceğini bildiriyor. Ama kendisini bileni, kendisine inananı, kendisine iman edeni seviyor.

Kendisini bulamayan o kadar dangalak, o kadar cahil, o kadar uzak... Peki bu nimetleri sana kim veriyor, bu hayatı kim verdi?.. Öldükten sonra kimin huzuruna gideceksin? Bunları düşünmeyene de; "Sen imtihanı kazanamadın!" diyor. Lâyük olduğu muameleyi yapıyor ona.

b. Günahkârların Azabı

Hattâ Enes RA'dan rivayet edilmiş, bu konuyu sanıyorum bir yönden daha tamamlayacak bir diğer hadis-i şerif:²

عَذَّبُ الْمُذْنِبُونَ فِي النَّارِ عَلَى قَدَرِ نُقْصَانِ

إِيمَانِهِمْ

(ك. فى تاريخه عن أنس)

RE. 512/1 (*Yuazzebü'l-müznibûne fî'n-nâr, alâ kaderi nuksâni îmânihim.*) diyor Peygamber SAS Efendimiz.

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.206, no:6626 ve c.V, s.538, no:9017; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXV, s.367; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.54; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.IV, s.239, no:1067; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.636, no:39552; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.155, no:26859.

Bunu dikkatle dinleyin lütfen! Farkı anlayarak, yâni farklılığı anlayarak zihninize alın, hafızanıza nakşedin bu hadis-i şerifi!.. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Yuazzebü'l-müznibûne fî'n-nâr*) “Günahkâr- lar, günah işlemiş olanlar, *zenb* işlemiş olanlar, *müznib* kullar cehennem ateşinde azaba uğra- tılırlar, azablarını çekerler, cezâlarını çeker- ler, görürler.” Ama bundan sonrası ilginç: (*Alâ kaderi nuksâni îmânihim*) Yâni, günahlarından dolayı demiyor da Peygamber SAS Efendimiz; “İmanlarındaki noksanlıklarından dolayı, o mik- tara göre, noksanlığın derecesine göre azabı az veya çok olur. Ondandır azab görürler.” diyor. Yâni, imanın olması önemli. İmanın noksanlığı asıl felâket... Bunu herkesin anlaması lâzım!..

Şimdi eğitimler çok çeşitli. Rusya’da öyle eğitim vardı ki, “Din afyondur, dinlerin aslı esası yoktur.” diyordu, hepsini siliyordu. Yâni, “Tanrı yoktur.” diyordu. Bunlar mektepte okutulan şeylerdi. Onların o dinsizliği, yâni tanrı bile tanımamaları, komünistliği, ateistliği, inkârcılığı, olumsuzluğu çeşitli kitaplarla, çeşitli propagandalarla, çeşitli telkinlerle, çeşitli çalışmalarla başka ülkelere de sıçırıyordu. Meselâ, Afganistan’a da sıçramıştı. Çünkü Afganistan’dan bazı insanlar gidiyor, Moskova’da tahsil görüyordu. Hadiii, o fikirleri aldılar, Afganistan’a ulaştırdılar. İşte Babrak Karmal gibi yöneticiler geldi, geçti, biliyorsunuz.

Afganistan’ı felâkete sürükleyen insanlar... Çeşitli ülkelerde oakımlara kapılmış insanlar oluyor.

Sonra meselâ biliyorsunuz, Fransa’da meşhur filozof Roce Garudi, ilk önce sosyalist olmuş, komünist olmuş. Ama ondan sonra, onu da iyice tanıdıktan sonra, o konuda kitap yazdıktan sonra, İslâm’ın hak din olduğunu anlayıp İslâm’a gelmiş.

Evet, yâni imanın noksanlık derecesine göre, noksanlığının miktarına göre cehennemde günahkârlar ondan azab görüyor. Tabii bu ne demek? Biraz da şu yönünü hatırlatalım işin: İnsan günahı neden işliyor?.. Günah işlediği sırada, insanın imanı içinde durmuyor. O anda iman ona hakim değil, başının üzerinde... Günahı işliyor, ondan sonra aklı başına geliyor. Aslında o günahı yapmayı, o hırsızlığı, o şiddeti, o zulmü, o haksızlığı, o günahı işlemeyi imanı engelleyecekti. O anda iman gidiyor, o anda imandan sıyrılıyor, daha doğrusu iman ondan çıkıp gidiyor; o günahı işliyor. Ondandır aklı başına geliyor. Ondandır dolayı da ahirette cezasını çekiyor.

Çünkü, eğer “Affet beni yâ Rabbi! Hata ettim.” derse, Allah’ı bilip de iman edip de affını dilerse, Allah affedince, o zaman günah siliniyor. Oradan da anlayabiliriz işin mâhiyetini aziz ve sevgili kardeşlerim!

Onun için imanınızı sağlam tutmaya çok dikkat edin. İslâm’a sımsıkı sarılın.

Yâni, Yunus Emre'nin sözü var:³

*Eğer beni öldüreler,
Külüm göğe savuralar,
Toprağım anda çağıra:
Bana seni gerek seni!*

³Şiirin tamamı:

*Aşkın aldı benden beni
Bana seni gerek seni
Ben yanarım dünü günü
Bana seni gerek seni*

*Ne varlığa sevinirim
Ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile avunurum
Bana seni gerek seni*

*Aşkın aşıklar öldürür
Aşk denizine daldırır
Tecelli ile doldurur
Bana seni gerek seni*

*Aşkın şarabından içem
Mecnun olup dağa düşem
Sensin gün be gün endişem
Bana seni gerek seni*

*Sufîlere sohbet gerek
Ahilere ahret gerek
Mecnunlara Leyla gerek
Bana seni gerek seni*

*Eğer beni öldüreler
Külüm göğe savuralar
Toprağım anda çağıra
Bana seni gerek seni!*

*Yunus'dürür benim adım
Gün geçtikçe artar odum
İki cihanda maksudum
Bana seni gerek seni!*

“Eğer beni öldürseler, yaksalar, küllerimi havaya savursalar, gene küllerimin zerrelere bile, ‘Yâ Rabbi ben seni istiyorum, ben seni istiyorum!’ der.” diye şiiri var ya... Onun gibi âşık-ı sâdık olmak lâzım! Yâni, sadâkatli müslüman olmak lâzım! İmanın hak olduğunu, Allah’ın varlığını, birliğini, Peygamber Efendimiz’in hak peygamber olduğunu anladıktan sonra, sadâkatsiz, döknek, vefâsız olmamak lâzım!

Ateşten hendekler yapmışlar, eski ümmetleri ateşten hendeklere atmışlar, çeşitli işkencelere uğratmışlar. Kitaplar yazıyor; bazı peygamberleri, meselâ Zekeriyâ AS’ı testereyle biçmişler, eziyet etmişler. Yahya AS’ı şehid etmişler. Yâni, insanın canı gitse bile, imandan vazgeçmemesi lâzım!

Şehidin çok kıymeti var. Yâni böyle şehid olarak ölmek de çok büyük bir nimet. Çünkü:⁴

يُشَفَعُ الشَّهِيدُ فِي سَبْعِينَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

(د. طب. ق. عن أبي الدرداء)

⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.19, no:2522; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.517, no:4660; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IX, s.164, no:18308; Mizzî, *Tehzîbü’l-Kemâl*, c.IX, s.49, no:1847; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LXII, s.222; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.V, s.480, no:8824; Ebü’-d-Derdâ RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.III, s.326, no:3299; Ebû Hüreyre RA’dan. İbn-i Sa’d, *Tabâkâtü’l-Kübrâ*, c.III, s.406; Süheyl ibn-i Amr RA’dan. Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.188; no:1163; Ukbe ibn-i Âmir RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IV, s.704, no:11151; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.135, no:26809.

RE. 511/3 (*Yeşfeu'ş-şehîdü fîseb'îne min ehli beytihî yevme'l- kıyâmeh*) “Kıyamet gününde şehid, kendi ailesinden, yakınlarından, akrabasından yetmiş kişiye de şefaata edecek.”

Şefaata de haktır. Peygamber Efendimiz'in şefaati haktır, gerçektir, olacak, muhakkak. Şehidler şefaati haktır, gerçektir, muhakkak vukû bulacak ahirette. Alimlerin, mürşid-i kâmillerin, üstazların şefaati haktır, olacak, muhakkak olacak. Allah-u Teâlâ Hazretleri o sevgili kullarının şefaati kabul edip, günahkârlardan dilediklerini, lâıyk olanları afv ü mağfiret edecek, aziz ve sevgili kardeşlerim!

Evet, bu kadar uzun uzun dikkatle üzerinde durduk. İmanınıza sahip olun! İman bir büyük kıymetli cevherdir. Bu cevherin hırsızları çoktur. O cevheri, çok kıymetli olduğu için elinden almak isterler. Kadrini kıymetini bilmeyen insanın elinden de, çeker alırlar. Onun için, o cevheri o hırsıza, herhangi bir iman hırsızına kaptırmamak lâzım!

İmanı iyi korumak lâzım, iyi muhafaza etmek lâzım! Kalbinin derinliklerinde saklamak lâzım! Aklının, kafasının tâ en derin, en güzel yerine, en sağlam yerine yerleştirmek lâzım! İmanın çok önemli olduğunu bilmek lâzım! İslâm'ın bir kurtuluş reçetesi olduğunu bilmek, İslâm'a sımsıkı sarılmak lâzım!..

Maalesef, eğitim farkları insanları tarihî değerlerimizden uzaklaştırıyor. Tarihte denenmiş, beğenilmiş kıymetlerimizi harcattırıyor.

Şimdi karşımda, Osmanlı tarihini anlatan kitaplar var kütüphanemde... Ciltlerle kitaplar var, çok kıymetli araştırmalar var. İslâm tarihiyle ilgili ciltlerle eserler var karşımda... İslâm insanı mükemmel insan yapıyor, insân-ı kâmil yapıyor. Böyle palavra değil, lafla değil, dışı süslü, içi kirli değil, içi kokmuş değil, dışı parlak kalbi fesat insan değil. Bilmem ütülü pantolon giymiş, papyon kravat takıp da hazineyi soyup soğana çevirenler gibi değil.

İşte İslâm ülkelerinin hâl-i pürmelâli, yâni üzüntü verici halleri... Maalesef ahaliler sömürülüyor. Bazı insanlar büyük haksızlıklar yapıyor ve o haksızlıkların da hesabı, bilmiyorum bu dünyada kim tarafından, ne zaman sorulacak?.. Ahirete mi kaldı?.. Bazen çalan çaldığıyla kalıyor. Filipinler'de Markos öldü, bilmem ne kadar serveti çıktı Amerika'da. Bilmem Endonezya'da Suharto devrildi, damadının bilmem ne kadar serveti konuşuluyor. Allah müslümanları her türlü şerlerden ve şerlilerden korusun... Bir de şuur sahibi eylesin...

Tabii böyle kötü yöneticiler ve haydutlar, hırsızlar, çeteler olunca, aynı zamanda İslâm'ı doğru düzgün yaşamak, uygulamak da zor hale geliyor. Baskılar oluyor. Dinini, vicdanının râzı geldiği, düşündüğü, kararlaştırdığı şekilde uygulayamaz duruma düşebiliyor insanlar. Allah bizi her türlü hayırlara erdiresin dünyada ve ahirette; ve her türlü şerden korusun, yine dünyada ve ahirette...

c.Allah'ın Hoşlandığı Üç Kimse

Bir hadis-i şerif daha okuyup sohbetimi tamamlamak istiyorum. Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri'nden rivayet olmuş. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:⁵

يُضْحِكُ اللَّهُ إِلَى ثَلَاثَةِ الْقَوْمِ إِذَا صَفُّوا فِي الصَّلَاةِ
وَإِلَى الرَّجُلِ يُقَاتِلُ وَرَاءَ أَصْحَابِهِ وَإِلَى الرَّجُلِ
يَقُومُ فِي سَوَادِ اللَّيْلِ

(ش. وابن جرير عن أبي سعيد)

RE. 511/6 (*Yadhakü'llàhu ilâ selâsetin*)
“Allah üç zümreye, üç durumdaki kişilere, şu anlatılacak üç durumda olanlara güler. Yâni hoşnut olur, sever onları:

1. (*El-kavmü izâ saffû fi's-salâh*) “Namaz kılmak için insanlar saf bağladıkları zaman, Cenâb-ı Hakk'ın divanına, dergâhına yönelip, imam önde saf bağladılar. Allah sever, güler.” Yâni, gülmek ne zaman oluyor?.. Sevince oluyor. “Cenâb-ı Mevlâ o kullarına güler, sever.”

⁵ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.80, no:11778; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.285, no:1004; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.1, s.309, no:3538; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.285, no:911; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Teheccüd ve Kıyâmü'l- Leyl*, c.I, s.400, no:355; İbn-i Ebî Asım, *Cihâd*, c.I, s.395; İbn-i Ebî Àsım, *es- Sünneh*, c.II, s.77, no:455; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.II, s.154; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.852, no:43390; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIV, s.142, no:26827.

Namazı kılmak tabii iki şekilde olur. Ya evinde kılarırsın, ya da gidip camide cemaatle kılarırsın. Cemaatle kılmanın sevabı, eğer mahalle camiinde kılarırsan yirmi yedi kat sevap... Cuma namazı kılınan camide kılınırsa, elli kat sevap... Dağın başında kılırsa, onun da sevabı fazla. Onunla ilgili bir hadis daha okumak istiyorum.

Namazları kılın, cemaatle kılın! Camiler mahzun, minareler mahzun olmasın, tıklım tıklım dolsun... Herkes namazını kılsın, sevabını kazansın, dinini de öğrensin. Sonra:

2. (*Ve ile'r-racüli yükàtilü verâe ashâbih*) “Ve arkadaşlarının ötesinde cihad eden adama, mücâhid kişiye, kahraman kişiye de Allah güler.” Yâni, arkadaşları geride kalmış, bu daha ileriye gitmiş. Korkmuyor düşmandan, cihad etmeye devam ediyor. Cesur ve arkadaşlarından da ileride... Onu da sever.

Yâni, insan sağına bakar, soluna bakar herhalde, beraber saldırmayı düşünür. Böyle tek başına, etrafını düşman çevirmiş bir vaziyette olmaktan herkes çekinir ama, bu aslan gibi atılmış. Allah onu da sever; iki...

3. (*Ve ile'r-racüli yekûmu fî sevâdi'l-leyl*) “Ve geceleyin kalkıp, gecenin karanlığında uykusunu bırakıp kalkan kişiye de güler, sever.” O neden kalktı tabii? Abdest alıp, namaz kılmak için kalktı. Zaten geceleyin kalkmaktan murad, gece namazına kalmak demektir. *Kıyâmü'l-leyl* demek, *teheccüd* namazı kılmak demek.

O da önemli. Çünkü insan bu benim anlattığım derin tefekkürleri, ince mânâları düşünene düşünene bulur. Geceleyin namaz kıлып, zikredip düşündüğü zaman da, çok feyizli olur ve sonuçta çok güzel düşer.

Onun için, bunların hepsini yapmaya çalışmalı!.. Yâni, namazı cemaatle kılmaya çalışmalı, İslâm'a hizmette en önde gitmeli, geride kalmamalı! Savaş olursa, savaşta da düşmandan kaçmamalı, aslanlar gibi cihad etmeli! Geceleyin de kalkıp, Mevlâsına tazarrû ve niyâz eylemeli!..

d. Dağda Ezan Okuyup Namaz Kılmak

Üçüncü hadis-i şerif, Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud, Neseî, Taberânî, Beyhakî gibi kaynaklarda, Ukbetü'bnü Âmir RA'dan rivayet edilmiş:⁶

يَعْبَبُ رَبُّكَ مِنْ رَاعِي غَنَمٍ فِي رَأْسِ شَظِيَّةٍ بِجَبَلٍ
يُؤَذِّنُ لِلصَّلَاةِ وَيُصَلِّي فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ أَنْظُرُوا
إِلَى عَبْدِي هَذَا يُؤَذِّنُ وَيُقِيمُ لِلصَّلَاةِ يَخَافُ مِنِّي قَدْ
غَفَرْتُ لِعَبْدِي وَأَدْخَلْتُهُ الْجَنَّةَ

(حم. د. ن. ص. طب. ق. الكجى عن عقبه بن عامر)

⁶ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.385, no:1203; Neseî, *Sünen*, c.II, s.20, no:666; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.157, no:17478; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.545, no:1660; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.301, no:833; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.405, no:1764; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.507, no:1630; Ukbe ibn-i Âmir RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.461, no:18948; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXIV, s.154, no:26856.

RE. 511/10 (*Ya'cebü rabbüke min râî ganemin, fî re'si şaziyyetin bi-cebelin, yüezzinü li's-salâti ve yusallî, feyekülü'llàhu azze ve celle: Unzurû ilâ abdî hâzâ, Yüezzinü ve yukîmü li's-salâh, yehâfu minnî; kad gafartü li-abdî, ve edhaltühü'l-cenneh.*) *Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

Birinci hadis-i şerif, Cenâb-ı Hakk'ın sevip beğendiği, hayran olduğu, hoşlandığı kişiden bahsetmişti. Neydi konu?

“—Yâ Rabbi affet!” derse, Allah o kulu sever;

“—Bak, bu kulum benden başkasının günahı affetmediğini anladı.” diye ondan hoşnut olur, demişti Hz. Ali Efendimiz'in rivayet ettiği hadis-i şerifte. Bu da öyle başlıyor yine:

(*Ya'cebü rabbüke*) “Senin Rabbin beğenir...” Kimi beğenir? (*Min râî ganemin*) “Koyun güden bir çobanı beğenir senin Rabbin.” diye hitap ediyor. (*Fî re'si şaziyyetin bi-cebelin*) “Dağda, bir yüksek mıntıkada...”

Şaziyye, şazâyâ diye çoğulu geliyor; *el-mahallü'l-mürtefi'* mânâsına kullanılıyor. Nadir kelime olduğu için, Arapça bilen kardeşlerimize bilgi vermiş olalım. *Tı*'ya benzeyen *zı* ile... “Bir dağda, bir yüksek yerin başında koyun güden bir kimseyi Allah sever, hoşnut olur ondan.”

Ne yapıyor o şahıs?.. (*Yüezzinü li's-salâti ve yusallî*) “Namaz için ezan okuyor, dağın başında...” Yâni köyde değil, kasabada değil,

şehirde değil; koyunları var... Mecbur da tabii, o koyunlara bakacak bir çoban lâzım! “Namaz için ezan okuyor, (ve yusallî) sonra namaz kılıyor.” Ezanı tabii yüksek sesle okuyor.

(*Feyekülü’llàhu azze ve celle*) “Onun böyle yapması üzerine, Aziz ve Celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurur ki:

(*Ünzurû ilâ abdî hâzâ*) ‘Şu benim kuluma bakın! (*Yüezzinü*) Ezan okuyor, (ve yukîmü li’s-salâh) ve namazı güzelce kılıyor, (*yehâfu minnî*) benden korktuğu için...” Kimse görmediği halde, gösteriş yok, bir şey yok. Namaz vakti gelince, ‘Aman namazımı geçirmeyeyim, namazımı kılayım!’ diye emrimi tutmak için, benden korkarak bu ibadetini yapıyor. (*Kad gafartü li-abdî*) Ben bu kulumu mağfiret ettim, (ve edhaltühü’l-cenneh) ve cennetime dahil eyledim, cennetlik eyledim!’ der.” diyor.

Tabii aziz ve muhterem kardeşlerim, insanın işi olabilir, çeşitli şartlar olabilir, bunu da unutmayın! Ezan okuduğunuz zaman, sizin görmediğiniz varlıklar sizin yanınıza gelir. O dağ başında yalnız kıldığınız namaz, yalnız değildir. O ezanı duyanlar, hattâ meleklerden ayrı dağlar, taşlar, ağaçlar, topraklar... Hepsi o ezanı okuyana şahit olacaklar kıyamet gününde “Bu kul ezan okudu.” diye. Çok sevap kazanır.

Onun için dağda bayırda, kırdan şehirde, köyde kasabada, yaylada, mezrada; neredeseyiz Allah’a karşı kulluk vazifenizi güzel yapın! Namaz dinin direğidir.

Namazlarınızı ihmal etmeyin! Dininize sımsıkı sarılın! İslâm çok güzel bir din... Aman imtihanları kaybetmeyin!..

Allah yardımcınız olsun, yardımcımız olsun... Cenâb-ı Hak tevîkîni cümlemize refîk eylesin... Cümlemizi yolunda dâim, zikrinde kâim, ibadetine müdâvim eylesin... Allah gönüllerinizin muratlarını sizlere lütfuyla, keremiyle bahşeyesin, ihsân eylesin, ikrâm eylesin, aziz ve sevgili izleyiciler, ve dinleyiciler!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

23. 07. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü